

TERESA CABRÉ MONNÉ
*Degana de la Facultat de Filosofia i Lletres de la Universitat
Autònoma de Barcelona*

Benvolguts companys de mesa, professors, estudiants, amigues i amics.

En uns moments en què Catalunya viu un procés polític transcendent, el Departament de Filologia Catalana de la Universitat Autònoma de Barcelona ha volgut estar a l'altura de les circumstàncies i participar en el debat sobre el nostre futur. Sovint, s'acusa la Universitat de viure al marge de la realitat, de no tocar de peus a terra, de no estar en sintonia amb la realitat. Això és un estigma que no correspon a la veritat. És cert, però, que la Universitat no pot estar amatent a les modes efímeres, sinó que ha de basar-se en la reflexió, el debat i l'esperit crític. Per posar un exemple de moda —que entenem que hauria de ser efímera— que denota una certa confusió sobre la funció i el contingut de l'ensenyament, cito un article del professor Josep Ramoneda al diari *Ara* d'abans-d'ahir (9-10-2013) en què criticava la prioritització de l'ensenyament de l'anglès i de la informàtica. Deia Ramoneda que «donar prioritat als instruments per davant de les actituds i de la voluntat de coneixement és una visió de l'escola que volent ser pragmàtica resulta molt empobridora. [...] Educar és molt més que donar eines per bellugar-se pel món real i virtual, és generar una disposició a saber, a pensar i a entendre, sense la qual els instruments serveixen de poc». Com a degana de la Facultat de Filosofia i Lletres de la UAB, puc dir que aquests objectius els tenim molt presents.

El Simposi va néixer amb la voluntat d'establir un pont molt més fluid entre dos mons que, en benefici de tots, haurien de complementar-se molt bé, haurien de retroalimentar-se contínuament: la secundària i la universitat. I, malauradament, no és així. Des de la primera edició, es va voler que aquest simposi fos un espai de trobada i de reflexió per intercanviar experiències i projectes entre els professors

d'aquests dos àmbits educatius. La primera edició va ser un èxit de participació i el resultat de la iniciativa va ser molt satisfactori. Sens dubte, va ser la prova més evident que calia que hi hagués un espai de trobada d'aquestes característiques.

Si en la primera edició l'IEC va col·laborar-hi d'una manera més indirecta, en aquesta segona s'hi ha implicat com a coorganitzador. Em consta que hi ha hagut una bona entesa entre el senyor Isidor Marí, president de la Secció Filològica, i els coordinadors del Simposi, els doctors Daniel Casals i Francesc Foguet. Dins del Departament de Filologia Catalana de la UAB hi ha diversos professors que són membres de l'IEC o que participen en projectes conjunts o en iniciatives de recerca compartides. És una col·laboració que convé tant a les persones com a les institucions i centres que hi participen.

En la primera edició, l'organització del Simposi va plantejar una pregunta molt directa i pragmàtica: «Com i què hem d'ensenyar a les aules del segle XXI?». En aquesta segona, en canvi, vol reflexionar i debatre sobre les perspectives de futur d'aquest àmbit. En la primera edició, es plantejava una mirada sobre el present; en aquesta segona, la fita es posa en el futur. La pregunta que formula el títol és ben explícita: «Quin futur volem? Perspectives i propostes».

Sense oblidar el present, els tres grans eixos del segon Simposi apunten cap a aquest futur: 1) quina legislació tenim i quina ens vindria tenir en un hipotètic nou estat?, 2) quins currículums educatius de països propers ens poden servir de referència?, 3) quins paradigmes metodològics ens poden ser més útils? Moltes preguntes que reclamen respostes clares i ajustades.

En el rerefons d'aquest simposi hi ha l'expectativa d'un canvi polític que permeti a la llengua i a la literatura catalanes d'aspirar a ser com les seves homòlogues europees, a tenir el mateix estatus polític, perquè —i ara cito un article del professor Pere Lluís al diari *Avui* del 28 d'agost— «la llengua no és un simple instrument de comunicació intercanviable, sinó que constitueix i reflecteix el fons de la personalitat individual i col·lectiva. [...] Si no salvem la llengua, no salvem la nació». Crec que aquestes consideracions constitueixen el marc en el qual s'ha de plantejar el futur de l'ensenyament de la llengua i la literatura catalanes.

Aquest simposi, per tant, també té la mirada posada cap a Europa i cap al món, una mirada cap al futur. Per això, es planteja quins models de legislacions, currículums educatius i metodologies docents, adequats al segle XXI ens poden ajudar a construir aquest futur. Per això, vol indagar sobre els punts de partida que puguin ser-nos vàlids per fixar marcs i directrius d'orientació útils per a una hipotètica situació política nova.

El Simposi s'adreça especialment a professors i estudiants, i els convida a respondre, en positiu, la pregunta «Quin futur volem?». Com a degana de la Facultat de Filosofia i Lletres, estic molt satisfeta de tornar a ser aquí —ja vaig poder participar en la inauguració del I Simposi—, de poder contribuir a fer possible el diàleg entre la secundària i la universitat, i de poder dir que la universitat participa activament en el debat social i polític que es produeix en el nostre país des del rigor i la reflexió, però també sota la pressió dels tòpics, malauradament molt estesos, sobre la utilitat i el rendiment de la formació humanística.

Res més, desitjo a tothom un simposi molt profitós i una participació activa i il·lusionada que ajudi a construir un futur millor per al nostre país. Moltes gràcies.